

«ШОК! Із відомого співака дістали триметрового...
ЧИТАТИ ДАЛІ». Такою контекстною рекламою ряснів
ледь не весь сайт із безплатною музикою, який більше
походив на телефонну будку чи стовп, обклеєні оголо-
шеннями купівлі-продажу. Картинки наповзали одна
на одну, банери мерехтіли та блимали, заголовки зву-
чали й справді шокує. «Як за допомогою столової
соди збільшити член...», «У родині президента сталося
велике горе...» і ще багато чого цікавого.

В однокімнатній квартирі за комп'ютерним столом
кольору молочного дуба перед монітором сидів Барік.
На столі стояли дві стопки, почата пляшка коньяку
«Шабо», попільниця і блюдце з півкільцями лимонів,
поруч із якими вже лежали обгризені присохлі шкір-
ки. Підперши рукою підборіддя, Барік дивився черво-
ними від диму очима в екран і слухав історію молодого
автора і за сумісництвом його друга — Роми.

— Ти читав Толкіна? — спитав письменник.

— Це блогер? Кинь краще лінк на ютубчик, я гляну.

— Ні, дятел, це автор крутих книжок.

— А, не, — відмахнувся Барік, — у мене немає часу на таке.

Рома на мить задумався над словами друга, шукаючи в них сенс, але, не знайшовши, струснув головою і продовжив:

— Я прочитав його топові книги: «Володаря перснів», «Гобіта», «Сильмариліон». Вивчив усі закони жанру фентезі й тепер знаю, як він працює. Головне — це створити живий світ, заселити його яскравими персонажами, вибудувати між ними цікаві сюжетні зв'язки. А ще знаєш, що?

— Ти ж скажеш?

— А ще треба писати довгими хитромудрими реченнями, щоб епічно звучало. От послухай, як я написав. — Рома прочистив горло, випнув груди й зачитав: — Небесне світило, спускаючись за виднокіл, прощалося з днем, барвлячи вицвіле небо кривавими розводами, змушуючи вбиратися його у багрянець. Ще трохи — і цей світ поцілує п'яتما.

Барік глибоко затягнувся сигаретою і, не відводячи байдужого погляду від монітора, протягнув:

— Та ну, не може бути. Це ти сам написав?

— Скажи, аж дрижаки по тілу? А ти хоч знаєш, скільки часу я вбив на цю книгу? Два місяці! Два гробані місяці прописував персонажів, розкривав їхні характери, зв'язки, робив фентезійний світ об'ємним, живим і не схожим на жоден із раніше створених. А скільки я собі чого забороняв, обмежував! Я ж за ті два місяці жодного разу не виходив потусити з вами на районі. А ще постраждала моя робота на складі.

Барік хмикнув.

— Робота на складі постраждала від твого постійного бухання, а не від писанини.

— Та я за ті два місяці жодного разу нічого міцнішого за чай не пив! Книга стала новим сенсом життя, шариш? Вона, її герої, новий світ займали весь вільний простір думок. Книга не давала спати ночами, я постійно тільки те й робив, що обдумував наступні епізоди. Прикинь, я почувався богом, який створює нову планету і населяє її новими істотами. Це так заводило!

Барік скривився.

— Серйозно, тебе це заводило?

Рома хотів був уже дорікнути Баріку за знецінення його переживань, але вчасно зупинився, зрозумівши, що далі підуть крики, сварка, і він не зможе до кінця розказати сумну історію.

— Це ти просто не читав, а вже засуджуєш. Якби ти поринув у світ Крайньозем'я, познайомився з прикольним нарідцем добітів, прогулявся стежками сутінкового лісу, спустився потічками з гірського міста — повір, ти б так не говорив.

Рома замовк, у кімнаті обірвалися живі голоси, і тільки ірландський фолк із колонок порушував тишу.

«Я у тридцять — мільйонер. Можу поділитися секретом». Барік продовжував читати заголовки контекстної реклами, а Рома впав у ностальгійні спогади. З теплом у серці та сльозою на щоці він пригадував дні роботи над книгою. Пригадав, як після місяця писанини, коли фінальна битва відбулась, армії світла у важкому поединку перемогли армії зла, а три важні добіти викинули артефакт із життям та силою темного короля за край світу, його сага за об'ємом ледь дотягувала до одного розділу «Володаря перснів». То

була перша проблема, з якою зіткнувся молодий автор у процесі письма.

Витративши цілий день на роздуми про вихід із непростой ситуації, хлопець прийняв рішення. Багато письменників цитує у своїх творах інших великих авторів. Для цього є навіть спеціальний термін — цитатон. Тож Рома вирішив узяти кілька цитат із Толкіна. Тим більше, що «Володар перснів» дуже схожий на його «Короля амулетів».

Рома не без подиву відмічав, що ледь не кожен рядок толкінівської книги доволі влучно вписувався в його власну сагу. Він радів такому перебігу письменницького процесу. Доведення книги до необхідного об'єму хоча б у шістдесят тисяч слів ставало не настільки важким завданням, як йому спершу здалося.

Минув ще майже місяць, і рукопис був готовий до надсилання у видавництва. Рома, звісно, чув про редактуру, коректуру, про те, що рукопис має відлежатись, а потім його ще кілька разів потрібно відредагувати — але на все це не було часу. Редактурую займатиметься видавництво, яке візьме рукопис. Він свою роботу виконав — написав роман.

Барік раптом збагнув, що не чує нудного бубоніння. Він поглянув на друга — обличчя Роми розпливалося в замріяній усмішці, а відсторонений погляд літав десь далеко, в одному з Мультивсесвітів, де Ромин рукопис сприйняли як літературний твір. Хлопець мав, як видавництва влаштовують бійки за його бестселер, як, наче на аукціоні, одне поперед одного підвищують роялті молодому письменнику, обіцяють багаторічні контракти. Уявляв, як у бій вступають світові видавці, книгу перекладають десятками мов, захмарні накладки, сотні презентацій, премій та відзнак. «Розступіться! Но-

вий Толкін!» — кричатимуть заголовки в пресі. І в один прекрасний день йому телефонує Пітер Джексон і просить дозволу зняти епічний фільм за його романом, пропонує Ромі долучитися до написання сценарію...

— Ти закінчив? — озвався Барік. Слова ляпасом вивали письменника із країни мрій, посмішка зблідла, він спохмурнів.

— А? Ні, це я розказав тобі приємну частину історії. Далі буде відстій. Я розіслав свій рукопис в усі видавництва, адреси яких тільки знайшов. Ти, друже, нічого не знаєш про очікування, якщо не чекав відповіді від видавництва. Це просто нестерпне випробування. Так навіть у церкві не чекають на друге пришествя Христа, як я чекав листа від видавництва.

— Мені бабця в дитинстві Біблію замість казок читала, різні там церковні Євангелія... так от я знаю, що другого пришествия Христа люди не чекають, бо це буде кінець світу, Апокаліпсис, ясно? — зауважив Барік.

Рома скрипнув зубами: невже так важко поспівувати другові, а не вставляти оці недоречні зауваження? Він демонстративно налив коньяк тільки у свою стопку і хильнув. Тоді продовжив:

— За всіма канонами я склав рекомендаційного листа — він був ідеальний — і став чекати. Прикинь, день чекаю — нічого, другий — нічого, третій — нічого, четвертий...

— Дай вгадаю!

— ...нічого.

— Прям із язика зняв!

— Пройшов тиждень — ніяке видавництво не відповідало. Тоді я продублював лист із пропозицією. Не, ну раптом у спам попало, ото було б обідно. Але вони всі як змовилися — грали зі мною в мовчанку. Баріку, от

скажи як людина, яка цілими днями тільки те й робить, що розбирає електронну пошту: хіба так важко просто відписатися, мовляв, Романе, ми отримали ваш рукопис і починаємо його вичитувати. Це що, так важко?

Зауваження, що Барік цілими днями тільки те й робить, що розбирає електронну пошту, його трохи так заділо. Він відповів:

— Важко. Поприсилають різного сміття, а ти тоді розгрібай його, ще й відповідай кожному. Відповідалок не вистачить, ясно?

— Та ой, це ж їхня робота! Коротше, минає два тижні, а відповідей — аж нуль. Тоді я вирішив змором їх взяти. Почав кожен день писати один і той же лист. Ось, дивися, — Рома посунув Баріка, і той на кріслі з коліщатками відкотився вбік по голому лінолеуму. Рома згорнув сайт із музикою і відкрив свою пошту.

— Читай, — сказав він Баріку.

«Вельмишановне видавництво [назва видавництва]. Мене звати Роман Гриневич, я — автор рукопису "Король амулетів", який я вам щодня надсилав весь попередній тиждень. Я так і не дочекався від вас, вельмишановне видавництво, відповіді. Я вас дуже прошу, благаю звернути увагу на мій рукопис і відповісти в найкоротші терміни, адже він вартий уваги. Це щось нове у світі фентезі, такого ви, вельмишановне видавництво, точно не читали. Моя книга приречена на успіх. Будь ласка, дуже вас прошу, вельмишановне видавництво, прочитайте мій лист і дайте відповідь. Дуже прошу і благаю! Дякую».

Барік прочитав і скривився.

— Ех, малувато вельмишановності та плазування. Слабенько, друже, ти прогнувся.

— А от і ні, — пожвавився Рома. — Спершу я сам так думав, ну, типу, нічого не вийде. Мене вже почала накривати страшенна депресуха, але сьогодні пришло аж два листи від двох різних видавництв. — Рома спершу запалився, повеселішав, проте, довіривши Баріку прочитати ці листи, знову спохмурнів і налив собі коньяку. Барік почав читати під фонові звуки шмаркання та хлипання друга.

Перший лист виявився доволі коротеньким:

«Добрідень! Дякуємо за увагу до роботи нашого видавництва. Редакційна рада винесла негативне рішення щодо публікації вашого твору, тому що не бачить його високого комерційного потенціалу».

— Мудаки, — прокоментував Рома. — Вони ще зі шкіри пнутимуться, щоб підписати зі мною контракт на наступну книгу, коли ця вистрілить.

Барік відкрив другого листа:

«Вітаємо, Романе! Ми раді, що ви звернулись до нашого видавництва. Мусимо відмовити вам у виданні вашого твору, в якому мало спільного з якісною літературою. Він містить переважно скопійовані уривки тексту з книги "Володар пернів". Також радимо вам звернути увагу на правильне трактування слова "сюжет", бо з вашим твором воно нічого спільного також не має. Надісланий рукопис не відповідає критеріям нашого видавництва. Дякуємо за увагу».